

The European Law Students' Association

TURKU

Suomen ELSA-verkoston ohjesääntö ahdistelu- ja häirintätilanteisiin

Tavoite

Jotta voidaan varmistaa ELSAn jatkuva työ kohti visiota “A just world in which there is respect for human dignity and cultural diversity.”, tämän ohjesäännön tarkoitus on:

- a. varmistaa, että Suomen ELSA-verkosto tarjoaa turvallisen tilan kaikille verkostossa toimiville kokeakseen henkilökohtaista ja ammatillista kasvua;
- b. korostaa kunnioittavan käytöksen tärkeyttä kaikkina aikoina;
- c. luoda yhteinen ymmärrys ei-hyväksyttävästä toiminnasta huolimatta yksilöiden kulttuuri- tai koulutustaustasta;
- d. luoda prosessi ei-hyväksyttävään toiminnan käsittelyyn.

Soveltamisala

Tätä ohjesääntöä sovelletaan kaikissa tapahtumissa ja toiminnassa, jonka järjestää tai koordinoi Suomen ELSA-verkosto (ELSA Finland ja paikallisyhdistykset). Ohjesääntö sitoo kaikkia yksilöitä, jotka osallistuvat tapahtumaan tai toimintaan tai niiden järjestämiseen. Ohjesääntö sitoo kaikkia Suomen ELSA-verkoston hallitusten jäseniä ja toimihenkilöitä.

Velvoitteet

ELSA Finland ja paikallisyhdistykset:

- a. sitoutuvat noudattamaan ohjesääntöä;
- b. jakavat tietoa ohjesäännöstä toimintaan osallistuville yksilöille tai ryhmille;
- c. valitsevat hallituksen keskuudesta vähintään yhden nimetyn häirintäyhdyshenkilön koko kauden ajaksi;
- d. varmistavat, että jokaisessa tapahtumassa on vähintään yksi erikseen nimetty häirintäyhdyshenkilö paikalla koko tapahtuman ajan, jos koko kaudeksi valittu nimetty häirintäyhdyshenkilö ei osallistu tapahtumaan;
- e. valvovat ohjesäännön toteutumista ja ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin;
- f. kouluttavat häirintäyhdyshenkilöt tehtäviensä hoitamiseen.

The European Law Students' Association

TURKU

Tapahtumiin tai projekteihin osallistuvat yksilöt tai ryhmät:

- a. sitoutuvat noudattamaan ohjesääntöä;
- b. ilmoittavat nimetyille häirintäyhdyshenkilölle havaitsemastaan tai kokemastaan ohjesäännön vastaisesta tai muusta epäasiallisesta käyttäytymisestä;
- c. pitäytyvät kaikesta lainvastaisesta toiminnasta.

Turvallisemman tilan periaatteet

Suomen ELSA -verkostossa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita, joita ovat:

- a. **Emme häiritse sanallisesti, fyysisesti tai henkisesti!** Otamme käyttäytymistä koskevat huomautukset tosissamme ja muutamme käytöstämme sen mukaisesti. Jokaisella on oikeus henkiseen ja fyysiseen koskemattomuuteen.
- b. **Emme anna oletusten vaikuttaa!** Jokaisella ihmisellä on omat kokemuksensa ja jokainen kokee maailman omalla henkilökohtaisella tavallaan. Tunnistamme etuoikeutemme, ennakko-oletuksemme ja -asenteemme, emmekä oleta kenenkään sukupuolta, seksuaalista suuntausta, ikää, terveydentilaa, toimintakykyä, taustaa tai uskontoa. Emme myöskään oleta kaikkien pystyvän siihen, mihin jotkut pystyvät.
- c. **Kunnioitamme toisiamme!** Emme kyseenalaista toisen kokemusta ja kunnioitamme jokaisen ihmisen kokemuksia, taustaa, heidän itse asettamia rajoja ja osallistumista. Jokaisella on oikeus osallistua tai olla osallistumatta niin paljon kuin tuntuu hyvältä ja jokaisen panos tapahtumaan on yhtä arvokas. Anna kaikille mahdollisuus osallistua tapahtumaan yhdenvertaisesti. Huomioimme, että osallistujat luovat tapahtuman osallistumisellaan. Puhumme ymmärrettävästi! Pidämme huolen, että kaikki ymmärtävät puheemme. ELSA on täynnä lyhenteitä ja lisäksi opiskelemme oikeustiedettä, jolla on oma kielensä. Tarvittaessa selkeytämme kielenkäyttöämme ja kiinnitämme siihen jo oletusarvoisesti huomiota puhuessamme. Tuemme myös muiden kuin suomenkielisten oikeutta osallistua tapahtumiimme.
- d. **Tuomme mielipiteemme esiin kohteliaasti emmekä liian aggressiivisesti tai hyökkäävästi!** Kaikkien mielipiteet eivät ole yhtä voimakkaita ja saattavat aiheuttaa helposti pelkoa ja epävarmuuden tunteita toisissa. ELSAn toiminnassa ei sallita rasistista, seksististä, ableistista eli vammaan, terveydentilaan tai toimintakykyyn perustuvaa syrjivää, homofobista, transfobista, loukkaavaa, väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä tai puhetta.
- e. **Pyydämme luvan kuvaamiseen ja julkaisemiseen!** Tiedostamme, että kaikki eivät halua esiintyä kuvissa tai eivät halua, että kuvia heistä julkaistaan. Ilmoitamme tästä osallistujille, mikäli aikomuksemme on kuvata tai julkaista tapahtumassa ja pyydämme siihen luvan.

The European Law Students' Association

TURKU

Määritelmät

Kiusaaminen on ei-toivottua, toistuvaa aggressiota tai käyttäytymistä, jolla pyritään aiheuttamaan tai aiheutetaan yksilön tai ryhmän nöyryytystä, aseman heikentämistä tai uhkaamista taikka muuta samankaltaista psykologista ja/tai fyysistä harmia aiheuttavaa toimintaa. Kiusaaminen voi sisältää vallan tai aseman (oikea tai kuviteltu) väärinkäyttöä, jolloin kohde tai kohteet voivat kokea vaikeaksi puolustaa itseään. Erilaisia kiusaamistyyppejä ovat esimerkiksi:

a. Fyysinen – fyysisen voiman tai aggression käyttäminen toista yksilöä tai ryhmää kohtaan (esimerkiksi töniminen, lyöminen, osoittelu, henkilökohtaisen tilan loukkaaminen).

b. Verbaalinen – sanojen käyttäminen verbaaliseen hyökkäykseen toista yksilöä tai ryhmää kohtaan (esimerkiksi nimittely, hännäminen, loukkaaminen tai loukkaavat huomiot, huutaminen).

c. Sosiaalinen – ulkopuolelle jättäminen, huhujen tai juorujen levittäminen taikka huomioimatta jättäminen (esimerkiksi juoruilu, epäsovinnaiset ja/tai pilkkaavat vitsit)

d. Nettikiusaaminen – nettialustan käyttäminen uhkailuun, nöyryyttämiseen, pelotteluun tai ulkopuolelle sulkemiseen taikka toisen yksilön tai ryhmän maineen vahingoittamiseen (esimerkiksi uhkaavien viestien lähettäminen, nöyryyttävien julkaisujen, kuvien tai tekstien julkaiseminen).

e. Työskentelyyn liittyvä – eristäminen tai aseman/vallan heikentäminen tarkoituksenmukaisesti tekemällä toisen yksilön työskentely vaikeaksi tai kestäättömäksi. Tällaista toimintaa on esimerkiksi toisen ohittaminen kommunikoinnin välttämiseksi, tarkoituksella mahdollottoman työtaakan tai aikataulun antaminen, tehtävien vaihtaminen ilman neuvottelua taikka uhkailun, pelottelun tai painostuksen käyttäminen toisen työskentelyyn vaikuttamiseksi.

Häirintä on syrjinnän muoto, joka sisältää ei-toivottua käytöstä, jonka tavoitteena tai seurauksena on nöyryyttäminen, aseman heikentäminen, uhkailu, vaikuttaminen toisen yksilön tai ryhmän arvoon taikka vihamielisen, alentavan tai loukkaavan ympäristön luominen yksilölle tai ryhmälle,

- a. sukupuolen,
- b. iän,
- c. alkuperän,
- d. kansalaisuuden,
- e. perhetilanteen,
- f. kielen,
- g. uskonnon,
- h. vakaumuksen,
- i. mielipiteen,
- j. terveydentilan,

The European Law Students' Association

TURKU

- k. vammaisuuden tai
- l. muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Häirintä ei ole mihinkään paikkaan tai alustaan rajattua. Se voi koostua yhden kerran tapahtuvasta tai toistuvasta sopimattomasta käytöksestä. Häirintää voi olla esimerkiksi:

- a. Verbaalinen – vitsit, kommentit, pilkka, laulut.
- b. Kirjallinen – viestit, sähköpostit, kommentit.
- c. Sosiaalisessa mediassa käyttäytyminen.
- d. Fyysinen – töniminen, tuuppiminen.
- e. Uhkaava käytös – eleet, asennot.
- f. Visuaaliset esitykset – julisteet, haalarimerkit.
- g. Eristäminen sosiaalisista aktiviteeteista.
- h. Seksuaalinen häirintä.

Seksuaalista häirintää voi olla esimerkiksi:

- a. Epätoivottu seksuaalinen lähestyminen.
- b. Seksuaalisten palveluiden pyytäminen.
- c. Epätoivottu yritys tai painostus romanttiseen tai seksuaaliseen suhteeseen.
- d. Epätoivottu kommentointi yksilön kehosta tai seksuaalisista aktiviteeteista.
- e. Uhkailu seksuaalisella väkivallalla.
- f. Yksityisyyden tai henkilökohtaisen tilan loukkaaminen.
- g. Epätoivottu fyysinen läheisyys tai koskettelu.
- h. Epätoivottu seksuaaliluonteinen taikka sukupuoleen, oletettuun sukupuoleen tai stereotypioihin liittyvä vitsailu tai kiusaaminen.
- i. Muu seksuaaliluonteinen verbaalinen tai fyysinen häirintä.
- j. Muu vastaavan kaltainen toiminta.

Suomen ELSA-verkostossa noudatetaan tiukasti **suostumuskulttuuria**. Kaikki, mikä ei ole kyllä tarkoittaa ei. Kukaan yksilö tai ryhmä ei saa aloittaa tai osallistua mihinkään romanttiseen, intiimiin tai seksuaaliseen aktiviteettiin toisen yksilön tai ryhmän kanssa,

- a. joka on alle seksuaalisen suojaikärajan;
- b. joka ei ole yksiselitteisesti suostunut osallistumaan;
- c. jolla ei ole kykyä antaa suostumusta (esimerkiksi päihtymyksen, fyysisen tai henkisen tilan, joka aiheuttaa kykenemättömyyttä harkittuun päätöksentekoon, taikka mielenterveyden vuoksi); ja/tai
- d. jolla ei ole vapautta antaa suostumusta (esimerkiksi on painostettu, pakotettu tai kiristetty antamaan suostumus).

The European Law Students' Association

TURKU

Raportointi

Kaikki epäasiallinen käyttö raportoidaan ELSA Finlandin tai paikallisyhdistyksen nimetylle häirintäyhdyshenkilölle tai kenelle tahansa luotetulle henkilölle missä tahansa virallisessa pestissä Suomen ELSA-verkostossa. Tarvittaessa yhteyttä otetaan ELSA Internationalin asiasta vastaavaan yksilöön tai ryhmään.

Raporttien ja valitusten käsittely

Kun raportti tai valitus on vastaanotettu, on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet:

1. Varmistetaan, että uhri on turvassa ja analysoidaan raportti tai valitus

Ensimmäinen teko on varmistaa, että uhri on turvassa ei-hyväksytyltä käytökseltä. Yritä luoda mukava ympäristö, jossa voit kuulla raportin tai valituksen yksityisesti. Varmista, että et painosta henkilöä ja olet asemassa, jossa voit ilmaista sympatiaa ja analysoida raportin tai valituksen.

2. Kerätään kaikki tarpeellinen tieto – haastattelut

Haastattelut mahdollistavat tarpeellisen tiedon keräämisen uhrilta ja muilta asianosaisilta.

Haastatteluissa:

- a. Varmista, ettet painosta uhria ja pidä ilmapiiri mukavana. Salli asianosaisten kuvailla tilanne omassa tahdissa ja pidä taukoja tarvittaessa.
- b. Älä anna henkilökohtaisten tunteiden tai mielipiteidesi vaikuttaa näkemykseesi tilanteesta. Jos tunnet olevasi liian läheinen aiheeseen tai henkilöihin taikka muutoin tunneperusteisesti osallinen, ohjaa uhri toisen henkilön, jonka kanssa uhri tuntee olonsa turvalliseksi, luo.
- c. Suorita haastattelut yksityisessä ympäristössä, jossa on läsnä vain haastattelija tai haastatellut.
- d. Yritä suorittaa haastattelut kasvotusten, jos mahdollista. Haastattelun rakenne voi olla seuraava:
 - i. anna läsnäolevien henkilöiden kertoa asiat omasta näkökulmastaan;
 - ii. valmistele kysymyksiä, älä avoimesti kyseenalaista kertomuksen luotettavuutta, selkeyttä epäselviä asioita;
 - iii. dokumentoi haastattelu ottamalla muistiinpanoja
 - iv. selitä tulevat askeleet ja mitä tapahtuu seuraavaksi;
 - v. kontaktoi silminnäkijät ja syytetty osapuoli ja sovi haastatteluaika heidän kanssaan.

The European Law Students' Association

TURKU

3. Analysoidaan kaikki faktat

Kun sinulla on kaikki faktat ja olet kuullut tarvittavia osapuolia, analysoi tilanne ja tee päätös, miten asian kanssa edetään.

4. Toteutetaan tarpeelliset toimet

Mahdolliset toimet ja sanktiot

Sanktioista päättää ELSA Finlandin tai paikallisyhdistyksen hallitus. Tapahtumasta tai projektista poistamisesta voi päättää myös tapahtuman tai projektin järjestäjä.

Mahdollisia sanktioita:

- a. Valitön tapahtumasta tai projektista poistaminen osallistujan kustannuksella.
- b. Määräaikainen kielto osallistua tapahtumiin ja projekteihin.
- c. Yhdistyksen sääntöjen mahdollistamat sanktiot, kuten yhdistyksestä erottaminen.

ELSA Finlandin tai paikallisyhdistyksen hallituksen tehtävänä ei ole selvittää mahdollisia rikosepäilyjä, vaan tällaisissa tilanteissa tulee asia saattaa viranomaisten selvitettäväksi. Päätöstä tehtäessä tulee huomioida asianomaisten toiveet ja turvallisuus.